

เพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

A Folk Lullaby, Khanom District, Nakhon Si Thammarat Province

ปิริยาภรณ์ เจริญโรจนปรีชา^{1*} และ อาทิตย์ สุขเสน²

^{1,2}วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 80210

Corresponding author: E-mail: piriya.porn2516@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชและเพื่อวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นปราชญ์ชุมชนในด้านเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้านของแต่ละหมู่บ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งใช้วิธีการสุ่มเจาะจง ทั้งหมด 34 หมู่บ้าน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ขั้นตอน และวิธีการขับร้อง เพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่า เพลงกล่อมเด็กที่ได้ศึกษารวบรวมมามีทั้งหมด 36 เพลง แบ่งได้เป็น 8 หมวดประกอบด้วยเพลงดังต่อไปนี้ หมวดที่หนึ่งเพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับความรักที่แม่มีต่อลูก มีจำนวน 4 เพลง คือ 1. เพลงมารดาเลี้ยงลูก 2. เพลงรักพระจันทร์ 3. เพลงต้นพร้าว 4. เพลงเกิดลูกในถ้ำ หมวดที่สองเพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ในการเพาะปลูก มีจำนวน 3 เพลง คือ 1. เพลงน้ำเต้า 2. เพลงหัวมัน 3. เพลงดอกโดน หมวดที่สามเพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับสัตว์ในท้องถิ่น มีจำนวน 4 เพลง คือ 1. เพลงปลาโต 2. เพลงเขาเสือ 3. เพลงไก่แจ้หน้านวน 4. เพลงแม่แมงดาบิน หมวดที่สี่เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีจำนวน 3 เพลง คือ 1. เพลงลมพัดวูๆ 2. เพลงไถนาแห้ง 3. เพลงฟ้าลั่นคึกๆ หมวดที่ห้าเพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการนอนการฝัน มีจำนวน 4 เพลง คือ 1. เพลงนอนวัน 2. เพลงนอนให้สบาย 3. เพลงนอนหลับ 4. เพลงฝันกลางวัน หมวดที่หกเพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการพฤติกรรมของคนและแฝงด้วยการสั่งสอน มีจำนวน 11 เพลง คือ 1. เพลงไก่เถื่อนขันลั่น 2. เพลงลูกสาวชาวบ้าน 3. เพลงลูกสาวชาวบ้านหัวนอน 4. เพลงผ้าจิ้น 5. เพลงลูกสาวบ้านไต้ 6. เพลงข้าวสามสาก 7. เพลงบ้านนี้เมืองนี้ 8. เพลงบ้านหัวนอน 9. เพลงลูกสาวชาวบ้านออก 10. เพลงลูกสาวบ้านออก 11. เพลงเหยียบลูกไก่ หมวดที่เจ็ด เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับเกี่ยวอาหารการกิน มีจำนวน 2 เพลง คือ 1. เพลงคดข้าวไสโคม 2. เพลงหุงข้าวหม้อน้อย หมวดที่แปดเพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับความรัก มีจำนวน 5 เพลง คือ 1. เพลงรักกัน 2. เพลงคนทำน้ำ 3. เพลงพี่รักน้อง 4. เพลงนางนกเขาไกร 5. เพลงไปด้วยกัน

การวิเคราะห์การขับร้องเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถวิเคราะห์ออกมาเป็นเนื้อหาที่พบตามประเด็นดังนี้ 1. เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อลูกสอดแทรกอยู่ เป็นเพราะผู้ใหญ่ต้องการไม่ให้เห็นเองเกิดความเจ็บในขณะเลี้ยงลูกก็เป็นไปได้รวมทั้งหากเด็กได้ฟังเสียงเพลินๆ ที่มีท่วงทำนองซ้ำ สนุกสนาน ก็จะทำให้เด็กนอนหลับง่ายไม่อแง 2. เนื้อร้องของเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีความ

คล้ายคลึงกับท้องถิ่น ที่อยู่ใกล้เคียงกัน ผู้ขับร้องเพลงกล่อมจะร้องในขณะที่เด็กงอแงใกล้จะหลับหรือเป็นการร้องแบบให้ความเพลิดเพลิน การร้องเกริ่นและทำนองการขับร้องแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละท้องถิ่น แต่ส่วนมากเกริ่นนำด้วย คำว่า “ฮ่าเอ่อ” ตามด้วยคำในวรรคแรกแล้วจบวรรคด้วยคำว่า “เหอ” คำขึ้นต้นบท นิยมใช้ทั้งคำที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ง่ายแก่การเข้าใจ 3. คำที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ชื่อสัตว์ และพืชที่มีมากในท้องถิ่น เช่น ต้นมะพร้าว ต้นหมาก ต้นขนุน ต้นโดนด ต้นข่อย ไข่เถื่อน ไข่ป่า นกเขา ควาย ปลาช่อน ไข่แจ้ นกขมิ้น แมงทับ ปลาโด ฯลฯ ที่เป็นกริยามักเกี่ยวกับกริยาอาการต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ ไถนา ฯลฯ หรือปรากฏเป็นเหตุการณ์ธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดดออก ฟ้าลั่น 4. เพลงกล่อมเด็กที่ร้องนั้นมีการขับร้องกันมาเป็นรุ่นสู่รุ่น เพื่อให้คนในรุ่นหลังได้มีการสืบทอดต่อไป แต่จะขึ้นอยู่กับยุคสมัยที่เข้ามา มีความสะดวกต่างๆ และที่ผู้วิจัยได้ทำวิจัยขึ้นในครั้งนี้เพื่อที่จะศึกษารวบรวมและวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กแล้วนั้น ลึกๆ ผู้วิจัยยังต้องการให้คนในชุมชนท้องถิ่น อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความตระหนัก และรักท้องถิ่นของตนอยากให้ทุกคนในปัจจุบันนี้ที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่น อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความรักและห่วงใยมรดกเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน ในชุมชนท้องถิ่น อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช แม้ปัจจุบันจะก้าวเข้าสู่ยุคแห่งเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์ แต่สำหรับภูมิปัญญาเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน ยังคงมันอยู่ในวิถีชีวิตและการดำเนินชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

คำสำคัญ: เพลงพื้นบ้าน, เพลงกล่อมเด็ก

Abstract

This research aimed to study the folk lullaby in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province, and to analyze the folk lullaby in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province. The sample used in the study was purposive sampling selected the community philosophers in the field of folk lullabies from 34 villages in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province. The instrument used in the study was the in-depth interview asking for the background, procedures and methods of singing folk lullaby in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province.

The result of the study revealed that there were totally 36 lullabies divided into 8 categories. Category 1 was about mother's love for her children consisting of 4 lullabies, 1. Manda Lieang Luk, 2. Rak Pra Jan, 3. Ton Praw, and 4. Kerd Luk Nai Tam. Category 2 was choosing a place to plant consisting of 3 lullabies, 1. Nam Tao, 2. Hua Man, and 3. Dok Don. Category 3 was about local animals consisting of 4 lullabies, 1. Pla Do, 2. Kao Suer, 3. Kai Jea Na Nuan, and 4. Mae Meng Da Bin. Category 4 was about natural phenomenon consisting of 3 lullabies, 1. Lom Pad Wo Wo, 2. Tai Na Heng, and 3. Fa Lan Kuek Kuek. Category 5 was about dreaming consisting of 4 lullabies, 1. Non Wan, 2. Non Hai Sabai, 3. Non Lab, and 4. Fan Klang Wan. Category 6 was about human behavior and teaching consisting of 11 lullabies,

1. Kai Tuean Kan Lan, 2. Luk Sao Chao Ban, 3. Luk Sao Chao Ban Hua Non, 4. Pa Jin, 5. Luk Sao Ban Tai, 6. Kao Sam Sak, 7. Ban Ni Muang Ni, 8. Ban Hua Non, 9. Luk Sao Chao Ban Ok, 10. Luk Sao Ban Ok, and 11. Yieb Luk Kai. Category 7 was about nutrition consisting 2 lullabies, 1. Kod Kao Sai Kom, and 2. Hung Kao Mo Noi. Lastly, category 8 was about love consisting of 5 lullabies, 1. Rak Kan, 2. Kon Ta Nam, 3. Pi Rak Nong, 4. Nang Nok Kao Krai, and 5. Pai Duai Kan.

The analysis of folk lullabies in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province was distinguished into the content found in the following issues: 1 it was a song that showed a mother's love for her child. This was because adults wanted to keep themselves quiet while raising their children. Moreover, if the children listened to the sound with a slow, fun melody, it would make them fall asleep easily. 2. The lyric of a folk lullaby in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province was described the neighboring localities. The lullaby was sung while the fussing child was about to fall asleep, or it was sung for a pleasure. The introductory chorus and melody would differ somewhat from each area. However, most was preceded by the word “ha-er,” followed by the word in the first paragraph and ending with the word “he”. The introductory was commonly used both concrete and abstract words that was easy to understand. 3. The concrete words included names of local animals and plants such as coconut tree, betel nut tree, jackfruit tree, palm tree, toothbrush tree, wild chickens, wild fowls, doves, buffaloes, snakehead fish, bantams, canary, beetle, giant snakehead fish, etc. The verb was usually related to the action such as occupation, plowing, etc. Likewise, it was also about the natural phenomenal such as rain, sun, and lightning. 4. Lullabies have been preserved and passed on to the future generations. Above all, how many lullabies will be sung depends on the present time and technology that plays a role in their daily life. Therefore, the researchers would like to investigate and analyze the folk lullaby in order to have people in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province realize and preserve their locality, love and care about the legacy of folk lullabies. Although today is stepping into the era of technology and globalization, the folk lullaby wisdom remains in the way of life and lifestyle of the local community in Khanom district, Nakhon Si Thammarat province.

Keywords: folk, lullaby

บทนำ

อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเมืองเก่าแก่ตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) แห่งกรุงศรีอยุธยาระหว่าง พ.ศ. 1893-1912 ได้รับการสำรวจเข้าอยู่ในทำเนียบ

การปกครองในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) มีฐานะเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ยกฐานะเป็น กิ่งอำเภอขนอม เมื่อ พ.ศ. 2481 และยกฐานะเป็น อำเภอขนอม เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2502 โดยอำเภอขนอมตั้งอยู่ทางทิศเหนือสุดของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอไทย ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอไทย ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอขนอมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 34 หมู่บ้าน นอกจากนี้อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชยังเป็นอำเภอที่มีชายหาดที่สวยงามและชายหาดยาวที่สุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ชายหาดที่มีชื่อเสียงมากในปัจจุบันคือหาดในเพลา ลักษณะหาดเป็นแนวยาวโค้ง มีภูเขาล้อมรอบ และมีหาดที่สวยงามและเงียบสงบอีกหลายหาดที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เช่น หาดท้องหยี หาดหน้าด่าน หาดขนอม หาดคอเขา หาดบ้านเปิร์ต อีกทั้งยังมีวัดเก่าแก่ คือวัดกระดังงา และในปัจจุบันมีสิ่งหนึ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวก็คือการที่ได้มาล่องเรือชมดูปลาโลมาสีชมพู

เพลงกล่อมเด็กเป็นคติชาวบ้านประเภทมุขปาฐะที่อาศัยการร้องต่อๆ กันมาเป็นทอดๆ ซึ่งได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย เนื้อร้องและทำนองแตกต่างกันออกไป มีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น ภาคเหนือ “เพลงอ้อลูก “ ภาคอีสานเรียก “ เพลงนอนสาเยอ “ และ “นอนสาเดอ “ ภาคกลางเรียกว่า “ เพลงกล่อมเด็ก “ “เพลงกล่อมลูก “ ส่วนภาคใต้เรียกว่า “ เพลงร้องเรือ “ แต่บางถิ่นเรียก “เพลงชาน้อง “ บางแห่งเรียก “ เพลงน้องนอน “ ซึ่งหมายถึงเพลงกล่อมเด็กนั่นเอง เพลงกล่อมเด็กสามารถแสดงออกถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก แม่ได้แสดงออกโดยการกระทำหลายอย่าง เช่น การอุ้มโอบอย่างทะนุถนอม การปรนนิบัติเลี้ยงดูลูกอย่างดีที่สุดเท่าที่ผู้เป็นแม่จะปฏิบัติได้และอย่างหนึ่งที่แม่มักจะทำก็คือ การเห่กล่อมลูก การเห่กล่อมลูกนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ลูกได้หลับอย่างมีความสุข การใช้เสียงเพลงขับกล่อมนี้ เนื่องจากความรักอย่างท่วมท้นของแม่ที่มีต่อลูกนั่นเอง เพราะเสียงเพลงจะเกิดขึ้นได้เนื่องจากเกิดความรู้สึกประทับใจหรือความรู้สึกกอดตันภายใน ความรักของแม่ที่มีต่อลูก ซึ่งแสดงออกโดยการร้องเพลงกล่อมลูกจึงได้เกิดขึ้น “เพลงกล่อมเด็ก” ขึ้น คนรุ่นหลังๆ ได้รับการถ่ายทอดเพลงเหล่านี้เอามาใช้เพลงกล่อมเด็กจึงกลายเป็นมรดกทางสังคมที่มีค่าที่ใช้สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน หากแต่สภาพสังคมที่เปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์และการไหลบ่าของข้อมูลสารสนเทศในยุคปัจจุบัน ทำให้เพลงกล่อมเด็กดั้งเดิมซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นค่อยๆ เลือนหายไปจากสังคมไทยหรืออาจพบอยู่บ้างแต่เนื้อร้องก็อาจผิดเพี้ยนไป จึงทำให้น่าวิตกว่าหากไม่มีการสืบทอดเพลงกล่อมเด็กไปสู่คนรุ่นหนุ่มสาวในปัจจุบันแล้ว คนในรุ่นลูกหลานต่อไปอาจไม่รู้จักเพลงกล่อมเด็กแบบดั้งเดิมเลยก็เป็นได้ และอาจส่งผลกระทบต่อระบบความคิด ความเชื่อและโลกทัศน์ของคนในชุมชนท้องถิ่น จากงานวิจัยเรื่อง “ความเชื่อและค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยพื้นที่ 4 ภาคของประเทศไทย” พบว่าเพลงกล่อมเด็กได้หายไปจากกระบวนการเลี้ยงดูเด็กไทย โดยอาจพบหลงเหลือบ้างในบางภูมิภาคแต่เนื้อร้องก็ผิดเพี้ยนไปมาก ส่วนในกรุงเทพมหานครแทบจะไม่พบการกล่อมเด็กด้วยเพลงดั้งเดิมเลย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย : 2548) ดังนั้นการศึกษาเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความสำคัญอย่างมากในการให้คนท้องถิ่นมองเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญา

ของบรรพบุรุษ อันนำไปสู่การอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมในฐานะเป็นสื่อกลางเพื่อถ่ายทอดมิติทางสังคมให้สามารถดำรงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

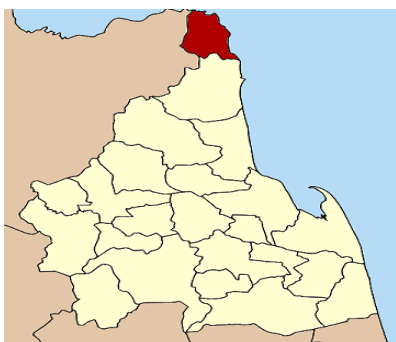
1. เพื่อศึกษารวบรวมเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมได้กำหนดและวางแผนดำเนินการ ศึกษา ค้นคว้าและเตรียมตัวในการศึกษาเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้สามารถดำเนินการศึกษาได้ลุล่วงไปด้วยดี จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์ผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้านของท้องถิ่นอำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งอำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 34 หมู่บ้าน ให้เป็นผู้แนะนำปราชญ์ชุมชนในด้านเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้านของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ไปดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

พื้นที่ในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล

ผู้ศึกษาจะเก็บรวบรวมข้อมูลในอำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วยตำบลนอม ตำบลควนทองและตำบลท้องเนียน

รูปที่ 1 แผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 2 แผนที่อำเภอนอม

กระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์ผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้านแนะนำปราชญ์ชาวบ้านในด้านเพลงกล่อมเด็ก
2. สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้านในด้านเพลงกล่อมเด็กในแต่ละหมู่บ้าน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ร้องเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ดังนี้

1. การศึกษาเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 1.1 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับความรักที่แม่มีต่อลูก ได้ศึกษามามีจำนวน 4 เพลง เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงมารดาเลี้ยงลูก

ฮา เอ่อ เหอ เอ่อ มารดาเหอเลี้ยงลูกมารักษายาก เมื่อยามตกฟากบนควายภูเขาทอง
เดือนสี่เดือนห้า ไปรับโนราห์มารำฉลอง บนควายเขาทองหลงแล้ว พ่อทูนหัวเหอ

คำแปล แม่เกิดมาลูกมาเลี้ยงยากลำบากตอนคลอดไม่มีนมอ ก็เลยคลอดกับคนแก่ ๆ ซึ่งเขา
เรียกว่าหมอดำแย คนสมัยก่อนนั้นนับถือของบ่น บาน ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ใครอยากทำอะไรก็ใช้
วิธีการ บ่น บานเอา พอถือสงกรานต์ก็แก้บ่น

เพลงที่สอง ชื่อเพลงรักพระจันทร์

ฮา เอ่อ เหอ เอ่อ มารดาเหอรักลูกอาทั้น รักแต่พระจันทร์ พระราหูไม่รัก เหยียบเรือให้แคลน หัวใจ
พี่แค้นหนักกับพระราหูไม่รัก เกิดศึกไม่วายเหอ

คำแปล พ่อแม่นั้นรักลูกไม่เท่ากัน รักเฉพาะแต่คนที่ว่านอนสอนง่าย ถ้าคนไหนดื้อ ไม่เชื่อฟัง
เปรียบเหมือนพระราหู ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวายไม่หยุด ที่ชาวบ้านเรียกว่าพระราหูกินพระจันทร์ตอน
เกิด จันทร์ปราศ หรือเรียกตามบ้าน ๆ ว่าเดือนเป็นจันทร์

เพลงที่สาม ชื่อเพลงตันพร้าว

ฮา เอ่อ เหอ เอ่อ ตันพร้าวทางเขี้ยวเหอ ลูกแม่คนเดียวตั้งชื่อพระแสงสุริยาฉายเกิดมาวัน
จันทร์ทำขวัญลูกชาย ชื่อว่าพระแสงสุริยาฉาย ลูกชายแม่คนเดียวเหอ

คำแปล ถ้ามีลูกชายคนเดียว ที่เกิดในวันจันทร์ จะต้องทำขวัญและตั้งชื่อว่าแสงอาทิตย์

เพลงที่สี่ ชื่อเพลงเกิดลูกในถ้ำ

ฮา เอ่อ เหอ เอ่อ นางแม่ครุฑเหอ เกิดในถ้ำค่าแล้ว จะซ้ำให้ลูกนอนหลับเกิดลูกแก้วหลับ
แล้วแม่จะลาไปก่อน ครุฑสายหมอนเกิดลูกมามีกำเหอ

คำแปล นางครุฑเป็นสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในถ้ำ ค่า ๆ กล่อมลูกให้นอนหวังจะออกไปจากถ้ำ
เพื่อไปหารัยมาให้ลูกกิน

1.2 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ในการเพาะปลูก ได้ศึกษามามีจำนวน 3
เพลง

เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงน้ำเต้า

ฮา เอ่อ เหอ เอ่อ หวันขึ้นเหอ ขึ้นมาเป็นแสง น้ำเต้าทรามแกง หวงไว้ทำไหร่ หวงไว้ นาน ๆ
อ้ายไม่กลางบ้านมันลักซัย หวงไว้ทำไหร่น้ำเต้าพอทรามแกงเหอ

คำแปล เปรียบผักเมื่อถึงกำหนดเวลาเก็บเกี่ยวผลของผักแล้ว ก็ต้องเกี่ยวเกี่ยวเลย ถ้าหว่าน
เอาไว้มันจะเน่าหรือเสีย

เพลงที่สอง ชื่อเพลงหัวมัน

ฮา เอ่อ เหอ เอ่อ ไปไหนเหอ พาน้องไปกัน ถางไร่ปลูกมัน มันหอมมันไม่ลงหัว แพนดินมันดี
พันธ์มัน มันข่วมันเหอ มันไม่ลงหัว สาวย่านให้วัวกินเหอ

คำแปล ถ้าจะปลูกผักอะไรต่าง ๆ ควรที่จะเลือกสถานที่ปลูกให้ไม่ขึ้นผักก็จะไม่องงาม

เพลงที่สาม ชื่อเพลงดอกโดน

ฮา เอ่อ เหอ เอ่อ ดอกโดนหน้าวังท่าน ท่านปลูกท่านฝัง อย่าให้ชาววังมาชอยดอก ดอกโดน
หน้าวังมันยังน้อย อย่ามาเก็บชอยชาววังเหอ

คำแปล เป็นการเปรียบเรื่องการปลูกดอกไม้ที่ปลูกไว้เล็ก ๆ น้อย ๆ พอใครมาชอก็เกิดหว่าน
ขึ้นมา

1.3 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับสัตว์ในท้องถิ่น ได้ศึกษามามีจำนวน 4 เพลง

เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงปลาโต

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ ฝนตกเหอ ตกมาซึก ๆ ปลาโตตัวเล็กหวนยน้ำตีแมลง เอาสู่มมาครอบจะ
เอาไปแกง ปลาออกจากแปลงไม่ได้แกงกินเหอ

คำแปล กล่าวถึงการออกไปจับปลาว่าจับปลาไม่ได้ เกิดจากความสรรพพราวของตนเอง

เพลงที่สอง ชื่อเพลงเขาเสือ

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ ไปเหนือเหอ เขาล่าเขาเสือว่าเสือมันขบคน ชมเจ้าหน้ามลากไม่เห็นรอย
เสือขบได้ตันเคียนแล้วเวียนไปใต้ตันขอย ลากไปไม่เห็นรอย เสือหอมมันเคยขบเหอ)

คำแปล กล่าวถึงเสือที่เขาถือกันว่ามันกัดคน แต่พอไปดูไม่เห็นแม้แต่รอยของเสือเลย

เพลงที่สาม ชื่อเพลงไก่แจ้หน้านวน

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ ตากข้าวเหอ ตากไว้บนควน ไก่แจ้หน้านวน ชวนเพื่อนมากิน ตัวหนึ่งถูก
ไม้ค้อน อีกตัวหนึ่งมาย้อนกับก้อนหิน ชวนเพื่อนมากินสองตัวอ้อลายตอกเหอ

คำแปล กล่าวถึงไก่ที่กินข้าวที่ตากไว้ แล้วโดนทำร้ายทั้ง 2 ตัว

เพลงที่สี่ ชื่อเพลงแม่แมงดาบิน

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ ฝนตกเหอ ตกลงฉา ๆ จนแม่แมงดาบินมาพันไป ที่ไม่ใช่หนองแมงดา
ดอกทองมันไม่ใช่ บินมาพันไป ขอบใจแม่แมงดาเหอ

คำแปล เป็นการร้องว่าเมื่อมีฝนตก แม่ดาจะชอบบินและจะวางไข่ทิ้งไว้

1.4 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้ศึกษามามีจำนวน 3 เพลง

เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงลมพัดดู ๆ

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ ลมพัดเหอ พัดมาวู ๆ เขาเล่นลูกหนูเสาธงปลายใบ คดห่อนั่งถ้า เห็นธง
ปลายหว่ามาไร ๆ เสาธงปลายใบค้ำไหนน้องนอนนั้นเหอ

คำแปล เป็นการร้องแบบตามบรรยากาศที่พาไป

เพลงที่สอง ชื่อเพลงไถนาแห้ง

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ แค้นใจเหอ ไถนาดินแห้ง ยิ่งไถยิ่งแล้งแตกแห้งเป็นรอยตีนนกกัมแลหัว
หมูกัมหนักใจ กัมแลหัวไถก็หนักอกแตกแห้งเป็นรอยตีนนก มันช่างหนักอกจริงเหอ

คำแปล เป็นการร้องแบบปลอบใจตนเอง ที่ฝนฟ้าไม่อำนวยในความสะดวกในการทำงาน

เพลงที่สาม ชื่อเพลงฟ้าลั่นคึก ๆ

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ ฟ้าลั่นเหอ ลั่นมาคึก ๆ ลั่นตื่นหรือว่าลั่นลึก ลั่นฟ้าหรือว่าลั่นฝนลั่นลึก
ไม่ได้เดือนอ้ายมันขึ้นมาร้อนรน ลั่นฟ้าหรือว่าลั่นฝนลั่นคนทำนาหล้าเหอ

คำแปล ร้องเพื่อแสดงความตั้งใจที่จะได้ทำนา

1.5 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการนอน ได้ศึกษามามีจำนวน 4 เพลง

เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงนอนวัน

ฮา เอ้อ หือ เอ้อ นอนวันเหอ นอนฝันเห็นโฉม เป็นยายมสูงเพียบปลายตาล ขวัญเห็น
ยาจก ตามพรกขอทาน ไก่โค้งโค้งกราบใต้ถุนนอกชานเหอ

คำแปล ร้องกล่าวถึงการฝันถึงสิ่งๆ ต่าง

เพลงที่สอง ชื่อเพลงนอนให้สบาย

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ นื่องนอนเหอ นอนให้สบาย ยามเที่ยงยามสาย แดดหม้ายหายร้อน ตักน้ำ
มาใส่ ชั้นสัญญาบังอร หยุดพักพอหายร้อน บังอรนอนในเปลเหอ

คำแปล เป็นการกล่อมให้เด็กนอนหลับอย่างสบาย

เพลงที่สาม ชื่อเพลงนอนหลับ

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ นอนหลับเหอนอนให้ระงับหลับดี แม่สื่อทั้งสี่มาช่วยพิทักษ์รักษา อาบน้ำ
ป้อนข้าว ช่วยรักษาเจ้าทุกเวลา มาช่วยพิทักษ์รักษาเด็กอ่อนนอนในเปลเหอ

คำแปล เป็นการร้องให้เด็กหลับนอนให้สบายโดยกล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยปกป้องรักษาตัว
เด็ก

เพลงที่สี่ ชื่อเพลงฝันกลางวัน

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ นอนวันเหอฝันว่าเลแห่ง ปลาเหอมันตายเหมือนถูกแข่ง แร้งเหอลง
เหมือนหว่านยา ปลาอื่นตายหมด เหลือแต่ปลาгод กับโลมา แร้งเหอมันลงมาหว่านยา ฉะยวบคาบ
ไปเหอ

คำแปล เป็นการนอนหลับแล้วฝันถึงสิ่งต่าง ๆ โดยเห็นปลาหลายชนิดและนกที่มากินปลา

1.6 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการสั่งสอน ได้ศึกษามามีจำนวน 11 เพลง

เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงไก่เถื่อนขันลั่น

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ ไก่เถื่อนเหอ ขันเทือนทั้งบ้าน ลูกสาวขี้คร้านนอนให้แม่ปลุก สองตีนแม่
ถีบสองมือแม่ทุบ นอนให้แม่ปลุกลูกสาวขี้คร้านการงานเหอ

คำแปล เป็นการร้องสั่งสอนให้ลูกสาวตื่นแต่เช้า อย่านอนตื่นสาย

เพลงที่สอง ชื่อเพลงลูกสาวชาวบ้าน

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ ลูกสาวเหอ ลูกสาวบ้านนี้ อยู่ดีไม่ตีว่าพิดำ ทำพริ้อละน้องเหอ ไม่ใช่พื
แก่ล้งทำ ตีพืว่าดำ กำเนิดเกิดมาเองเหอ

คำแปล เป็นการร้องเปรียบคำติชมผู้อื่นจึงไม่ควรไปตีใคร

เพลงที่สาม ชื่อเพลงลูกสาวชาวบ้านห้วนอน

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ ลูกสาวเหอ ลูกสาวชาวบ้านห้วนอน แม่มั่นใช้ให้แกงบอน แกงทั้งแต่เช้า
จนหวันเที่ยง แม่มั่นใช้ให้แกงดุก จุกลงทั้งเจียงดอกทองเนื้อเกลี้ยง ทำไหไรไว้เลี้ยงผัวเหอ

คำแปล ร้องสอนให้ลูกเป็นเด็กดี ให้รู้จักการปรุงอาหารให้เป็น

เพลงที่สี่ ชื่อเพลงผ้าจิ้น

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ ลูกสาวเหอ ลูกสาวชาวบ้านตีน เทียบได้ผ้าจิ้น เหยียบลูกไก่ตาย ลูกไก่ทั้ง
ครอกฟุ้งอกขนลาย เหยียบลูกไก่ตายฉิบหายไปทั้งเมืองเหอ

คำแปล เป็นการร้องให้รู้ถึงการหยาบคายของผู้หญิง ทำอะไรไม่ระมัดระวัง

เพลงที่ห้า ชื่อเพลงลูกสาวบ้านใต้

ฮา เฮ้อ เหอ เฮ้อ ลูกสาวเหอ ลูกสาวชาวบ้านใต้ งามเหมือนกินใต้ ทำการไหไรไม่เป็น หุง
ข้าวหม้อ ๆ ไม้ฟันสักร้อยหนวนเข็น ทำการไหไรไม่เป็นลูกสาวชาวบ้านใต้เหอ

คำแปล ร้องกล่าวถึงลูกสาวชาวบ้านใต้ที่สวยงามแต่ทำสิ่งใดไม่เป็น

เพลงที่หก ชื่อเพลงข้าวสามสาก

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ ฮา ๆ เฮ้อ ซอข้าวสามสาก เห็นบ่าวมามาก พุ่มสากไว ไว ถ้ากันบ่าวเหอ
ถ้ากันบ่าวไหว พุ่มสาก ไว ไว บ่าวไปไม่ทันถึงเหอ

คำแปล ร้องถึงสาว ๆ สามคนที่ตาข้าวอยู่ แต่พอเห็นหนุ่ม ๆ มารีบทิ้งสากตำตามหนุ่มไป
เพลงที่เจ็ด ชื่อเพลงบ้านนี้เมืองนี้

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ บ้านนี้เมืองนี้เขาล่าเขาลือว่าสาวมาก ไม่ใช่สาวครก สาวสากสาวเชือกสาว
ปอ กันทุกกันฝ่ายสาวไม่รู้ทอ สาวเชือกสาวปอ สาวไม่รู้ทอทุกเหอ

คำแปล กล่าวถึงบ้านที่มีลูกสาวมาก แต่ไม่รู้จักรการทำงานทอผ้าก็ไม่เป็น
เพลงที่แปด ชื่อเพลงบ้านห้วนอน

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ ไปก่อนเหอ ไปบ้านห้วนอนสักเดียว ไปแลทองเหนียวว่าได้ใครมั่งเหลย ได้
ชาวหนองหว้าหรือว่าชาวหนองเตยได้ใครมั่งเหลย ทองเหนียวเที่ยวเวยอยู่เหอ

คำแปล ร้องกล่าวถึงการไปดูสาวบ้านใต้ ว่าได้แต่งงานกับใครบ้างแล้ว พอไปถึงเห็นสาวยัง
เที่ยวอยู่

เพลงที่เก้า ชื่อเพลงลูกสาวชาวบ้านออก

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ ลูกสาวเหอ ลูกสาวชาวบ้านออก เทียมได้ฝัวนอกจอกหูกใส่ไม้ทับได้กับพี
จะตีทองแดงให้ เจาะหูใส่ไม้ลูกสาวชาวบ้านออกเหอ

คำแปล ร้องกล่าวถึงลูกสาวบ้านทิศตะวันออก มีสามมี จะเจาะหูใส่ต่างหู

เพลงที่สิบ ชื่อเพลงลูกสาวบ้านออก

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ ลูกสาวเหอ ลูกสาวชาวบ้าน ออกนมไม่ทันงอกบอกให้เขามาขอ เอาดิน
พอกเข้า ให้พอเท่าหัวหน่อ บอกให้เค้าขอ ลูกสาวชาวบ้านออกเหอ

คำแปล ร้องกล่าวถึงลูกสาวที่ยังไม่ทันสาว บอกให้หนุ่ม ๆ มาขอตนเอง

เพลงที่สิบเอ็ด ชื่อเพลงเหยียบลูกไก่

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ ลูกสาวเหอ ลูกสาวชาวบ้านตื่น เดินไม่เลตีนเหยียบลูกไก่ตาย ลูกไก่ทั้ง
ครอกไม่ทันจะงอกขนลาย เหยียบลูกไก่ตาย ไม่อายแก่ชาวบ้านเหอ

คำแปล ร้องเตือนสาวเดินไม่ระมัดระวังเหยียบลูกไก่ตายทั้งครอกให้รู้จักอายบ้าง

1.7 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับเกี่ยวอาหารการกิน ได้ศึกษามามีจำนวน 2 เพลง

เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงคดข้าวใส่โคม

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ ฟ้าลั่นเหอ ลั่นมาโครม ๆ คดข้าวใส่โคมตักแกงใส่ถ้วยน้ำซุบใส่จานมี
ชวานลูกกล้วย น้ำซุบใส่ถ้วยลูกกล้วยน้ำหว้าออนเหอ

คำแปล แสดงถึงการทำอาหาร เช่น การทำแกง ทำน้ำพริก แล้วมีลูกกล้วยอ่อนเพื่อนำมา
จิ้มกับน้ำพริกกินเป็นอาหาร

เพลงที่สอง ชื่อเพลงหุงข้าวหม้อน้อย

ฮา เฮ้อ เฮ้อ เฮ้อ หวันเย็นเหอ เย็นมาละห้อย หุงข้าวหม้อน้อยสุกแล้วน้องจะกินกับใครต้ม
จุ่มยอดถั่วนี้ถึงพ่อทูนหัวน้ำตาไหล สุกแล้วน้องจะกินกับใครหวันเย็น ๆ มาละห้อยเหอ

คำแปล เมื่อเวลาเย็นหรือใกล้ค่ำ หญิงสาวทำการหุงข้าวกับหม้อเล็กเพื่อรับประทาน พอทำ
เสร็จก็นึกถึงชายผู้เป็นที่รักของนาง

1.8 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับความรัก ได้ศึกษามามีจำนวน 5 เพลง

เพลงที่หนึ่ง ชื่อเพลงรักกัน

ฮา เฮอ เฮอ เฮอ รักกันเหอกี่วันมาแล้วไม่ได้เห็นหน้า รักกันกับพี่หัวผ้า เห็นหน้าน้องแล้วไม่
สู้ทัก กลัวพ่อกลัวแม่เป็นส่วนใหญ่ ชัดเนื้อเคืองใจ พี่บุญหนัก เห็นหน้าน้องแล้วไม่สู้ทัก ยอดรักพันไป
น้องเหอ

คำแปล กล่าวถึงหญิงชายที่รักกัน จากกันไปหลายวัน เจอกันอีกครั้งผู้ชายไม่กล้าทัก เพราะ
กลัวพ่อแม่ผู้หญิง

เพลงที่สอง ชื่อเพลงคนทำน้ำ

ฮา เฮอ เฮอ เฮอ รักกันเหอ รักคนทำน้ำ ใหม่เรือจะข้ามนางงามร้องกู่จนสุดเสียง กู้แล้วกู่
หล่าวกู้ตั้งแต่หัวเช้าจนหัวเที่ยง กู่จนหมดเสียงแห่งเหมือนนกเหวกเหอ

คำแปล กล่าวถึงคนที่รักกันแต่อยู่คนละฝั่ง จะข้ามไปก็ไม่ได้เพราะไม่มีเรือพาไป

เพลงที่สาม ชื่อเพลงพี่รักน้อง

ฮา เฮอ เฮอ เฮอ พี่ชายรักน้องเหอ อย่าตีน้องดับหัวได้ น้องผิดหรือน้องร้าย ถ้ามพี่ชาย
เสียแลก่อน อย่าตีน้องให้บวมซ้ำ ท่อคำพี่จรชว่น้องนอน ทำขวัญใช้น้องเสียก่อน ห่วงน้องอันนอน
หลับเหอ

คำแปล กล่าวถึงคู่รักที่กำลังจะเป็นสามีภรรยาแล้ว หญิงสาวบอกกับชายหนุ่มว่าถ้ารัก
น้องจริงก็อย่าทำร้ายน้องให้พูดให้จากกันก่อน เพราะคืนนี้เราต้องเป็นสามีภรรยาแล้ว

เพลงที่สี่ ชื่อเพลงนางนกเขาไกร

ฮา เฮอ เฮอ เฮอ พี่ไปเหอ นางนกเขาไกรไม่หอนร้อง เพียงพี่มาได้กับน้องนกเหอมาร้องนำ
สงสาร นิจจา พี่บุญเรื่องมาชมผ้าเหลืองนาน ๆ นกเหอมาร้องนำสงสารทำให้น้องรำคาญใจเหอ

คำแปล เป็นการร้องเปรียบกับหญิงสาวที่ร้อคอยชายหนุ่ม

เพลงที่ห้า ชื่อเพลงไปด้วยกัน

ฮา เฮอ เฮอ เฮอ ไปไหนเหอพาน้องไปด้วยกันขึ้นเขาลงห้วย ไม่อยากเดินตามฝ่ามือน้อง
แตกซ้ำ ฝ่าตีนน้องดำเหมือนน้ำคราม รักพี่ไม่อยากเดินตามพี่โฉมรูปงามเหอ

คำแปล กล่าวถึงชายหนุ่มไม่ว่าจะไปไหนหญิงสาวขอตามไปด้วย แม้ที่จะไปจะลำบากยาก
เข็ญน้องก็ขอตามไปด้วย

2. วิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดเพลงกล่อมเด็กขึ้นมาก็เพราะผู้เป็นพ่อ แม่ ต้องการแสดงความรัก ความอบอุ่นต่อ
ลูก เมื่อถึงเวลาที่ลูกเล็ก ๆ จะนอน จะเป็นกลางวัน บ่าย กลางคืน ไม่ว่าจะเพลงที่กล่อมไปนั้นจะเป็น
แบบเศร้า สนุกสนาน หรือตลกอย่างไร ถึงแม้ว่าเด็กจะไม่เข้าใจในเนื้อเพลงที่ร้องไปนั้นแต่ทำให้เด็ก
เกิดความเพลินเพลินในเนื้อทำนอง ได้เรียนรู้ภาษาไปในตัว จิตใจก็เบิกบาน อบอุ่น จากเพลงกล่อม
ถ้าเด็กโตขึ้นพอเรียนรู้ภาษาได้ ก็จะช่วยให้เด็กๆ เกิดความคิดและจินตนาการไปด้วย

การร้องเกริ่น การร้องเกริ่นและทำนองการขับร้องแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละท้องถิ่น แต่ส่วนมาก
เกริ่นนำด้วย คำว่า “ฮาเอ่อ” ตามด้วยคำในวรรคแรกแล้วจบวรรคด้วยคำว่า “เหอ” คำขึ้นต้นบท
นิยมใช้ทั้งคำที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ง่ายแก่การเข้าใจ คำที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ชื่อสัตว์ และ
พืชที่มีมากในท้องถิ่น เช่น ต้นมะพร้าว ต้นหมาก ต้นขนุน ต้นโดนด ต้นข่อย ต้นขี้เหล็ก ต้นระกำ
ไก่เถื่อน ไก่ป่า นกเขา ควาย ปลาช่อน ไก่แจ้ นกขมิ้น แมงทับ ปลาโต ฯลฯ หรือปรากฏเป็น

เหตุการณ์ธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดดออก ฟ้าลั่น ฯลฯ เพลงกล่อมเด็กเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความรัก ความผูกพันของคนในครอบครัว จากการศึกษาเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอนวม จังหวัด นครศรีธรรมราช ประชาชนชุมชนขับร้องขึ้นมาโดยจะสัมพันธ์กับวิถีชีวิตประจำวัน ของคนในชุมชน บ้างคนกล่าวว่าที่ร้องมานั้น นอกจากต้องการกล่อมให้เด็กฟัง เพื่อความเพลิดเพลินแล้วนั้น ก็จับคำ มาใส่ๆ ให้เกิดเพลงแค่เห็นว่ามันสอดคล้องกันก็ร้องออกไป จะไม่นึกถึงความหมาย แต่เพลงที่ศึกษา มานั้นส่วนใหญ่แล้วก็จะมีความของมันในแต่ละเพลง ซึ่งแยกออกมาเป็นหมวดๆ และเป็นคำแปล ของแต่ละเพลงที่ได้ศึกษา สามารถจำแนกเนื้อหาสาระออกเป็นประเภทใหญ่ได้ 8 ลักษณะ คือ

1.1 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับความรักที่แม่มีต่อลูก มีจำนวน 4 เพลง คือ 1) เพลงมารดาเลี้ยง ลูก 2) เพลงรักพระจันทร์ 3) เพลงต้นพร้าว 4) เพลงเกิดลูกในถ้ำ พบว่า เพลงกล่อมเด็กที่เกี่ยวกับ ความรักที่แม่มีต่อลูก นั้นยิ่งใหญ่หาที่เปรียบไม่ได้ ในเนื้อเพลงสะท้อนให้เห็นถึงความเจ็บปวดในการ คลอดบุตรที่มีความยากลำบากเพราะในสมัยก่อนนั้นไม่มีหมอ ซึ่งเค้าจะไปคลอดกับคนแก่ ที่เรียกว่า หมอตำแย และกว่าจะได้ลูกแต่ละคนนั้นต้องมีการพึ่งพาของศักดิ์สิทธิ์ในชุมชนและเมื่อลูกคลอด ออกมาก็มีการแก้บน ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีซึ่งชาวบ้านที่มีลูกนั้นบ้างครอบครัวได้ลูกที่ดีก็ เปรียบเหมือนพระจันทร์ แต่ถ้าได้พระราชาก็เปรียบว่าเป็นเด็กดีอ ไม่เชื่อฟัง แต่อย่างไรก็ตามแม่ก็มี ความรักความผูกพันต่อลูกและรักลูกเสมอ

1.2 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ในการเพาะปลูก มีจำนวน 3 เพลง คือ 1) เพลงน้ำเต้า 2) เพลงหัวมัน 3) เพลงดอกโดน พบว่า เพลงกล่อมเด็กที่เกี่ยวกับการเลือกสถานที่ใน การเพาะปลูกในท้องถิ่น กล่าวถึงการเลือกสถานที่ในการปลูกผักต่างๆ ที่ปลูก ว่าต้องดูสภาพดิน น้ำ สะดวกในการปลูกหรือไม่ เมื่อปลูกแล้วผลผลิตออก ต้องกำหนดเวลาเก็บก็ต้องเก็บเกี่ยว ถ้าทิ้งไว้ก็จะ ไร้ประโยชน์ไม่เกิดผล

1.3 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับสัตว์ในท้องถิ่น มีจำนวน 4 เพลง คือ 1) เพลงปลาโต 2) เพลงเขาเสือ 3) เพลงไก่แจ้หน้านวน 4) เพลงแม่แมงดาบิน พบว่า เพลงกล่อมเด็กที่เกี่ยวกับสัตว์ใน ท้องถิ่น เมื่อได้อ่านบทเพลงแล้ว ส่วนใหญ่เนื้อหาในบทเพลงจะเป็นสัตว์ที่อยู่ในท้องถิ่น และบ่งบอก ถึงความอุดมสมบูรณ์ของคนในท้องถิ่นที่มีสัตว์ ตั้งแต่สัตว์เล็กๆ ไปจนถึงสัตว์ใหญ่ ซึ่งมีมากมายซึ่ง แตกต่างจากในปัจจุบันนี้จะไม่ค่อยมีให้เห็นนอกจาก สัตว์เล็กๆ ที่อยู่ตามทุ่งนา เช่น แมงดา หรือไก่ที่ เลี้ยงไว้เป็นอาหารที่ชาวบ้านในสมัยก่อนเลี้ยงกันและยังคงเลี้ยงกันจนถึงปัจจุบันนี้

1.4 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีจำนวน 3 เพลง คือ 1) เพลงลม พัดวูๆ 2) เพลงไถ่นาแห้ง 3) เพลงฟ้าลั่นคึกๆ พบว่า เพลงกล่อมเด็กที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติในท้องถิ่น เมื่อได้อ่านบทเพลงแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นฤดูกาลทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดด ออก ลมพัด ฟ้าลั่น ที่อยู่ในท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นถึงฤดูกาลทางธรรมชาติ และสภาพภูมิศาสตร์ของ คนในท้องถิ่น ของความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

1.5 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการนอนการฝัน มีจำนวน 4 เพลง คือ 1) เพลงนอนวัน 2) เพลงนอนให้สบาย 3) เพลงนอนหลับ 4) เพลงขวัญกลางวัน พบว่า เพลงกล่อมเด็กที่เกี่ยวกับการ นอนการฝัน กล่าวถึงการฝันถึงสิ่งๆ ต่าง เมื่อนอนหลับทั้งกลางวันและกลางคืนหรือบ้างเพลง กล่าวถึงการกล่อมให้เด็กหลับอย่างสบาย เด็กเมื่อฟังเพลงกล่อมที่ผู้ใหญ่กล่อมให้ฟัง ก็จะเกิดความ เพลิดเพลินและหลับไปจนในที่สุด และในเนื้อเพลงมีการแฝงเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยปกป้องรักษาตัวเด็กที่

เรียกกันว่าแม่สื่อ แม่สื่อก็คือสิ่งที่ช่วยดูแลรักษาตัวเด็กที่ยังเล็กๆ อยู่สำหรับผู้ใหญ่เมื่อนอนหลับก็มี การฝันถึงสิ่งต่างๆ แล้วแต่ละคนจะฝันถึงอะไรมีทั้งเรื่องที่ดีและเรื่องไม่ดี

1.6 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการพฤติกรรมของคนและแฝงด้วยการสั่งสอน มีจำนวน 11 เพลง คือ 1) เพลงไก่เถื่อนชนลัน 2) เพลงลูกสาวชาวบ้าน 3) เพลงลูกสาวชาวบ้านห้วนอน 4) เพลงผ้าจิ้น 5) เพลงลูกสาวบ้านไต้ 6) เพลงข้าวสามสาก 7) เพลงบ้านนี้เมืองนี้ 8) เพลงบ้านห้วนอน 9) เพลง ลูกสาวชาวบ้านออก 10) เพลงลูกสาวบ้านออก 11) เพลงเหยียบลูกไก่ พบว่า เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับการพฤติกรรมของคนและแฝงด้วยการสั่งสอน แสดงให้เห็นถึงบุคลิกของคนในท้องถิ่น ซึ่งในบท เพลงที่ร้องออกมานั้นจะมีความแฝงในเรื่องของคำสั่งสอนที่ผู้ใหญ่สอนแก่ผู้หญิง (ลูกสาว) ให้รู้จักการ วางตัวให้เรียบร้อย แต่งกายให้ถูกกาลเทศะรู้จักการทำงาน ไม่เกียจคร้าน ให้ช่วยเหลือการงานใน บ้านเรือน รวมไปถึงสอนให้รู้จักรักนวลสงวนตัวเองให้ดี อย่าเที่ยว นิสัยพฤติกรรมที่ไม่ดีให้ทิ้งเสียไป เป็นบทเพลงที่แฝงไปด้วยคำสั่งสอนผู้ใหญ่ที่ไม่อยากให้ลูกสาวทำตัวที่ไม่ดี อยากให้เป็นผู้หญิงแบบกุล สตรีและเรียบร้อยในทุกเรื่อง

1.7 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับเกี่ยวอาหารการกิน มีจำนวน 2 เพลง คือ 1) เพลงคดข้าวไสโคม 2) เพลงหุงข้าวหม้อน้อย พบว่า เพลงกล่อมเด็กที่เกี่ยวกับอาหารการกินแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ ของคนในท้องถิ่นมีการกินอยู่แบบง่ายๆ เก็บผัก พืชที่ตนปลูกมาทำเป็นอาหาร

1.8 เพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับความรัก มีจำนวน 5 เพลง คือ 1) เพลงรักกัน 2) เพลงคนทำน้ำ 3) เพลงพี่รักน้อง 4) เพลงนางนงเขาไกร 5) เพลงไปด้วยกัน พบว่า เพลงกล่อมเด็กที่เกี่ยวกับความ รักแสดงให้เห็นถึงความรักที่มีต่อคนรัก ของคนในท้องถิ่นบ้าน มีทั้งว่าคนในหมู่บ้านมีทั้งหญิงและ ชายที่เป็นสามีภรรยาที่มีความคิดถึงกัน เมื่อยามห่างกัน หรือบ้างคู่มีการทะเลาะและเลิกกัน อาจมี การสอดแทรกถึงความน้อยใจในตัวผู้ชายที่คิดว่าชายนั้นไม่รักตน บ้างคู่มีทั้งสมหวังและไม่สมหวัง มี ทั้งแอบรักข้างเดียวและพ่อแม่ก็ดกั้นไม่ให้รักกัน ด้วยเหตุผลหลายอย่าง หรือเป็นความรักที่ยังคงรอ คอยการกลับมาของคนรัก ว่าเมื่อไรจะกลับมา ซึ่งบทเพลงในหมวดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความรักใน หลายรูปแบบหลากหลายในเรื่องของความรัก และได้สื่อออกมาอย่างในบทเพลง

จากการวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เพลง กล่อมที่ขับร้องขึ้นมานั้นจะเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ การ ดำรงชีวิตของคนในชุมชน รวมไปถึงสภาพแวดล้อม อุปนิสัยของคนในชุมชน ปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติ ที่มีความเกี่ยวข้องกันในชุมชน เพราะฉะนั้นเราจึงควรช่วยกันรักษาเพลงกล่อมเด็กให้สืบ ต่อไปให้ลูกหลานเราได้ยินได้ฟังเพลงกล่อมเด็กกันต่อไปเพราะว่าหากไม่มีคนให้ความสนใจกับเพลง กล่อมเด็กแล้วสักวันหนึ่งมันก็จะทำให้เพลงกล่อมเด็กหายไปจากท้องถิ่นเรา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

องค์ประกอบหลักของเนื้อหาวิจัยจะกล่าวถึง เนื้อเพลงกล่อมเด็กในท้องถิ่นอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ศัพท์ในเนื้อเพลงกล่อมเด็ก ความหมายของเนื้อเพลงกล่อมเด็ก รวมถึงข้อคิด คำสอนที่ได้จากเพลงกล่อมเด็ก แต่ละเพลง

เพลงกล่อมเด็กที่ได้ศึกษารวบรวมมาทั้งหมด 36 เพลง แบ่งได้เป็น 8 หมวดประกอบด้วย เพลงดังต่อไปนี้ หมวดที่หนึ่งเพลงกล่อมเด็กเกี่ยวกับความรักที่แม่มีต่อลูก มีจำนวน 4 เพลง คือ 1.

เพลงมารดาเลี้ยงลูก 2. เพลงรักพระจันทร์ 3. เพลงต้นพร้าว 4. เพลงเกิดลูกในถ้ำ หมวดที่สองเพลง
 กลุ่มเด็กเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ในการเพาะปลูก มีจำนวน 3 เพลง คือ 1. เพลงน้ำเต้า 2. เพลง
 หัวมัน 3. เพลงดอกโดน หมวดที่สามเพลงกลุ่มเด็กเกี่ยวกับสัตว์ในท้องถิ่น มีจำนวน 4 เพลง คือ
 1. เพลงปลาโต 2. เพลงเขาเสือ 3. เพลงไก่แจ้หน้านวน 4. เพลงแม่แมงดาบิน หมวดที่สี่เพลงกลุ่ม
 เด็กเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีจำนวน 3 เพลง คือ 1. เพลงลมพัดวูๆ 2. เพลงไถ่นาแห้ง
 3. เพลงฟ้าลั่นคึก ๆ หมวดที่ห้าเพลงกลุ่มเด็กเกี่ยวกับการนอนการฝัน มีจำนวน 4 เพลง คือ 1. เพลง
 นอนวัน 2. เพลงนอนให้สบาย 3. เพลงนอนหลับ 4. เพลงฝันกลางวัน หมวดที่หกเพลงกลุ่มเด็ก
 เกี่ยวการพฤติกรรมของคนและแฝงด้วยการสั่งสอน มีจำนวน 11 เพลง คือ 1. เพลงไก่เถื่อนชั้นล้น
 2. เพลงลูกสาวชาวบ้าน 3. เพลงลูกสาวชาวบ้านหัวนอน 4. เพลงผ้าจิ้น 5. เพลงลูกสาวบ้านใต้ 6.
 เพลงข้าวสามสาก 7. เพลงบ้านนี้เมืองนี้ 8. เพลงบ้านหัวนอน 9. เพลงลูกสาวชาวบ้านออก 10.
 เพลงลูกสาวบ้านออก 11. เพลงเหยียบลูกไก่ หมวดที่เจ็ด เพลงกลุ่มเด็กเกี่ยวกับเกี่ยวอาหารการกิน
 มีจำนวน 2 เพลง คือ 1. เพลงคดข้าวใส่คอม 2. เพลงหุงข้าหม้อน้อย หมวดที่แปดเพลงกลุ่มเด็ก
 เกี่ยวกับความรัก มีจำนวน 5 เพลง คือ 1. เพลงรักกัน 2. เพลงคนทำน้ำ 3. เพลงพี่รักน้อง 4. เพลง
 นางนกอกร 5. เพลงไปด้วยกัน

การวิเคราะห์การขับร้องเพลงกลุ่มเด็กพื้น อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถ
 วิเคราะห์ออกมาเป็นเนื้อหาที่พบตามประเด็นดังนี้ 1. เป็นเพลงที่แสดงให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อ
 ลูกสอดแทรกอยู่ เป็นเพราะผู้ใหญ่ต้องการไม่ให้เห็นเองเกิดความเจ็บในขณะเลี้ยงลูกก็เป็นไปได้
 รวมทั้งหากเด็กได้ฟังเสียงเพลินๆ ที่มีท่วงทำนองซ้ำ สนุกสนาน ก็จะทำให้เด็กนอนหลับง่ายไม่แฉง
 2. เนื้อร้องของเพลงกลุ่มเด็กพื้นบ้าน อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีความ
 คล้ายคลึงกับท้องถิ่น ที่อยู่ใกล้เคียงกัน ผู้ขับร้องเพลงกลุ่มจะร้องในขณะที่เด็กงอแงใกล้จะหลับหรือ
 เป็นการร้องแบบให้ความเพลิดเพลิน การร้องเกริ่นและทำนองการขับร้องแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละ
 ท้องถิ่น แต่ส่วนมากเกริ่นนำด้วย คำว่า “อ่าเอ่อ” ตามด้วยคำในวรรคแรกแล้วจบวรรคด้วยคำว่า
 “เหอ” คำขึ้นต้นบท นิยมใช้ทั้งคำที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ง่ายแก่การเข้าใจ 3. คำที่เป็น
 รูปธรรม ได้แก่ ชื่อสัตว์ และพืชที่มีมากในท้องถิ่น เช่น ต้นมะพร้าว ต้นหมาก ต้นขนุน ต้นโดนด
 ต้นข่อย ไก่เถื่อน ไก่ป่า นกเขา ควาย ปลาช่อน ไก่แจ้ นกขมิ้น แมงทับ ปลาโต ฯลฯ ที่เป็นกริยา
 มักเกี่ยวกับกริยาอาการต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ ไถนา ฯลฯ หรือปรากฏเป็นเหตุการณ์
 ธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดดออก ฟ้าลั่น 4. เพลงกลุ่มเด็กที่ร้องนั้นมีการขับร้องกันมาเป็นรุ่นสู่รุ่น
 เพื่อให้คนในรุ่นหลังได้มีการสืบทอดต่อไป แต่จะขึ้นอยู่กับว่ามีคนขับร้องเพลงกลุ่มเด็กมากน้อยแค่ไหน
 ขึ้นอยู่กับกาลเวลาและเทคโนโลยีทางปัจจุบันที่เข้ามามีความสะดวกต่างๆ สอดคล้องกับการศึกษา
 ของ ศาคร พรหมนิล (2539) ได้รวบรวมและวิเคราะห์วัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงกลุ่มเด็ก อำเภอน
 ปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้ศึกษาได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมเป็น 2 ประเภท คือ
 วัฒนธรรมด้านวัตถุ ได้แก่ การสร้างที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การแต่งกาย การคมนาคม และ
 อาหารการกิน วัฒนธรรมด้านจิตใจ ได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และภาษา จากการศึกษา
 วิเคราะห์พบว่า วัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงกลุ่มเด็กซึ่งรวบรวมได้ 337 บทมีดังนี้คือ วัฒนธรรม
 ทางด้านวัตถุ ด้านการสร้างที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะเป็นบ้านชั้นเดียวมีใต้ถุนสูง ด้านประกอบอาชีพ
 ส่วนใหญ่จะมีอาชีพ ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และประมง ด้านการคมนาคม มี 2 ทาง คือทางบก และ

ทางด้านอาหารการกิน นิยมกินอาหารรสจัด วัฒนธรรมด้านจิตใจ ในเรื่องความเชื่อ ชาวปาก
พม่าจะเชื่อเรื่องแม่จ๋อ กฎแห่งกรรมอันสงฆ์ของการทำบุญ ค่านิยม มุ่งหวังให้สตรีประพาศคนอยู่ใน
กรอบประเพณี นิยมระบบเครือญาติ ด้านประเพณี มีการกล่าวถึงประเพณีชกพระและประเพณี
แต่งงาน ด้านภาษามีการกล่าว ถึงวรรณกรรมพื้นบ้านและวรรณกรรมของภาคกลางและมีการใช้
ถ้อยคำสำนวนเปรียบเทียบที่ทำให้เกิดภาพพจน์ที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลเพลงกล่อมเด็กของท้องถิ่นอำเภอขนอม จังหวัด
นครศรีธรรมราช วิเคราะห์เนื้อหาและคุณค่าของเพลงกล่อมเด็กแต่ละเพลง ตลอดจนอนุรักษ์และ
เผยแพร่เพลงกล่อมเด็กของท้องถิ่นในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนั้นการศึกษา
วิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลจากการศึกษาเพลงกล่อมเด็กจะ
ส่งผลให้คนท้องถิ่นมองเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ อันนำไปสู่การ
อนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมในฐานะเป็นสื่อกลางเพื่อถ่ายทอดมิติทางสังคมให้สามารถดำรง
อยู่สืบไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยการให้คำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจากผู้นำ
ชุมชนและปราชญ์ชุมชนในด้านเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้าน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- ภิญโญ จิตต์ธรรม. (2509). เพลงพื้นเมืองภาคใต้ เพลงร้องเรือหรือเพลงกล่อมเด็ก, สงขลา : โรงเรียน
สตรีศรีหัตถ์ครูสงขลา.
- เยาวเรศ สิริเกียรติ. (2521). เพลงกล่อมเด็กของไทย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สาคร พรหมนิล. (2539). วิเคราะห์วัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก อำเภอปากพูน จังหวัด
นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา :
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อำภาพร พัววิไล และคณะ. (2548). ความเชื่อและค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยพื้นที่ 4 ภาค
ของประเทศไทย : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.